Sri C. J. MUCKANNAPPA.—We are in the sixth month. No reply was furnished to that short notice question. I want to know what is the procedure adopted by the Legislature Secretariat in getting replies from Government?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member please come and meet me in my Chamber.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Because the Chief Minister is here, he can direct the other Ministers to get replies.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member may go on arguing. I am not allowing that.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—If I am not permitted to bring to your notice what the rules say...

Mr. SPEAKER.—But not now unless it is included in the agenda.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—It is not possible. When we want to bring certain things to your notice...

Mr. SPEAKER.—Does the Member think that bringing to my notice here is the only method?

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Sir, you have repeatedly requested the Government and the Chief Minister also has held out a promise to this House that replies would be furnished as early as possible. That is why, I am making this request. My short notice question has not seen the light of day.

Mr. SPEAKER.—I will consider it very seriously. (laughter)

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I do not know how much seriousness you are going to bestow, Sir. *(laughter)*

Mr. SPEAKER.—All the doubts that the member has, need not be expressed; he must keep them for himself. I would make a personal request to all the Members that if they have got anything, they must tell me; otherwise, they will be disturbing the whole trend of the discussion.

MYSORE DRAMATIC PERFORMANCES BILL, 1963.

Motion to (consider.—Continued).

† Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, yesterday I was submitting to the House that the renaiasance of the Kannada stage had been initiated in Bangalore. As many as three dramatic companies have been drawing a large number of people to witness the dramas that are being enacted. After all is said and done, this is an area in which the Government should be interested in trying to patronise these dramatic troupes. No doubt, people of this State are willing to encourage the Kannada stage; they are willing to encourage Kannada art. Sir, all of us are aware that this Kannada stage is fighting against odds. Kannada stage can by no means be equated with an industry. It is not an industry in the sense in which we term films. All of us know that film industry is one of the most flourishing industries in our country. Kannada stage

(SRI S. M. KRISHNA)

has had its days of glory and today again when they were beginning to leave a deep impact on the people of the State, here comes this thunderbolt from the Government. This uncalled for intervention, this unnecessary interference in the area of art is something that we will have to consider very seriously. No point could be won by insinuating one another and we will not do that. The one interest that we oppose this is on principle. Even though the Bill may be referred to a Select Committee, I am convinced and many of us in this House are convinced that there is no need for this piece of legislation, taking into consideration the circumstances in the State and taking into consideration the prevailing atmosphere in the State.

Sir, yesterday, I was submitting that Government had, no doubt, done something in the field of art and I would not be true to myself if I make a bold statement that Government have not encouraged the Kannada stage. But the encouragement is not sufficient. It is not in commensurate with the great expectations that they have of a responsible government and a democratic set up. The film industry has been in competition to the Kannada stage. All of us know that film industry has attained certain stability and it is no easy task for an up-coming dramatic troup to invade into the territory where the film industry has had certain monopoly. I wonder whether the Government have any information about the number of dramatic troupes that are in existence in the State. The stage has been one of the most neglected area. It is necessary for all of us to give an earnest consideration to this aspect of the matter. All of us are one in trying to safeguard the interests of our country; we are second to none. We have proved on several occasions when there has been a call of duty from the Nation, all of us regardless of our political affiliations have stood as one to face whatever the danger is and from wherever the danger has come. And to-day again we are one with the Government when they say that they would like to maintain the peace and tranquility in the State and that they would like to see that a lawfully established Government should not be over-thrown by force. We are one with them when they say that they would like to ban obscene and grossly indecent performances. People also are as enlightened as any one of us here. They are able to differentiate between what is good and what is bad. So, any performance which is objectionable and which endangers the larger section of the community, naturally, people will not encourage and will not patronise such plays and as a result of it the stage will find the end of it. So, I very seriously feel that there is no reason why this legislation should find a place in the statute book.

Sir, clause 4 of the Bill puts a very inconvenient qualifying clause. It is said that if a restriction is put by way of a qualifying clause, it would totally prohibit the right which a particular enactment guarantees; then the whole clause becomes in spirit *ultra vires* of the Constitution. This clause 4 which empowers the Deputy Commissioner to prohibit objectionable performances on a temporary basis is fraught with

serious and great danger to the Kannada stage. Yesterday, I recounted how it would be practically impossible for a company to last till such time that the Deputy Commissioner would make up his mind to determine whether the play is objectionable or not. The only improvement that I can find in this Bill is that the aggrieved party can prefer an appeal to the High Court or such other courts as we may direct through this Act. This is a cumbersome method and would take away the initiative of the dramatic troupe. In supporting the amendment I would like to say that this piece of legislation is unwarranted and if we are going to legislate on this topic, it is necessary that we should elicit public opinion. I only hope that the House would pass the amendment moved by the Leader of the opposition.

Mr. SPEAKER.—How much time would the Home Minister require for the reply ?

Sri R. M. PATIL.—About 15 minutes.

Mr. SPEAKER.—I suppose the Bill would go to a Select Committee.

Sri R. M. PATIL.—Yes, Sir.

Mr. SPEAKER.—Now 20 minutes are left over. 15 minutes would be required by the Minister. I would therefore extend the time by half-an-hour for this Bill.

2-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಈರಪ್ಪ (ಯಲ್ಬುರ್ಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರದ ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಿದ ಈ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ಮನರಂಜನೆ, ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ, ಜನರ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿ 16 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ತರುವ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿದೆಯೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವುಗಳ ಕಡೆ ವಿಶೇಷಗಮನ ಕೊಡದೆ, ಇಂಥ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗೂಳಿತನ, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡದೆ, ಅಲಕ್ಷಿಸ ಹತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಈ ಶಾಸನ ಕೇವಲ ನಾಟಕಗಳು, ಕಲೆ, ಮನರಂಜನೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜನಜೀವನದ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸರಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಕ್ರೆಟೀಸಿಗೆ, ಕುರುಡು ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ಅಗಿನ ನ್ಯಾಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು, ವಿಷ ಕುಡಿ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದರೋ ಮತ್ತು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕ್ರೆಟೀಸ್ ವಿಷವನ್ನು ಕುಡಿದನೋ, ಅಂಥದೆ ಕೊಡುಗೆ ಇದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ದೇಶದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹರಣಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದರು. ಅಂತಹದೇ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ಹೊರ ಕಾನೂನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ)

1876 ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆದುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 100 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿ ನಾಟಕದ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯತಕ್ಕಂಥವನ ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂತಹ ನಾಟಕವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾಟಕಗಾರನು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದು ಅವನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಅದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವವರು ಕಲಾವಿದರು. ಈ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಭಿನಯಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮತ್ತು ಜನ ಎಂತಹ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಪ್ರಶ್ನೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕ್ಷರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಾಂಗವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಕೂಡ ಇದೆ. ವಾಕ್‌ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ—ಇವುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡುತ್ತಾ ಸಕಾರಣವಾಗಿ (ರೀಸನಬಲ್ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ಸ್) ಅದನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಡಾ. ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾರವರು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ನಾಲಾ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ತಂದರು ಡಾ. ಲೋಹಿಯಾರವರು ವಾದಮಾಡಿ, ಇದು ಮೂಲ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನುಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕು ನನಗಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದು ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ಬರಹಗಾರ ಏನನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು, ಏನನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ತೀರ್ಮಾನವಾಡುವುದಾದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾವ ನಾಟಕವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕಲಾವಿದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು ಆಡಬೇಕ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸಮಾಜದಕೊನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಇನ್ನು ಈ ಸಮಾಜ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದು, ಅದು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಪಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬಹುದು: ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳೂ, ಪೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಜನರ ತಲೆಚಿಪ್ಪನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟು, ಅದರೊಳಗಿರುವ ಪೆದುಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು, ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು; ಅಂಥ ಕಾನೂನನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೃಹ ಸಚಿವರು ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೆ ತರಬಹುದು.

ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇಸಮನೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿತ್ತೋ, ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅಧಃಪತನದ ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಬಹುಶಃ: ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಉದಾಹರಣೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ಈಗ ಸರಕಾರದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. "ಧಿಕ್ಕಾರ" ಎಂದು ಒಂದು ಶಬ್ದ—ಇದು ಸರಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ,—ನಿಜವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಬೇಸರ ಮಾಡುವುದು, ಧಿಕ್ಕಾರ ಹಾಕುವವರು ಎಂದು, ಧಿಕ್ಕಾರ ಎಂಬ 3 ಅಕ್ಷರದ ಶಬ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಭಾರತೀಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ರಕ್ತವನ್ನುಕೊಡಲಿಲ್ಲ?

"ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ", ಈ ಧಿಕ್ಕಾರ ಹಾಕತಕ್ಕ ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ತಿಲಕರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾನೂನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಆದಾಗ ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವುದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ "reasonable ristriction" ಎಂದರೆ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿವರಣೆಕೊಡುವಾಗ, ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ವಿರುದ್ಧ, ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಯಾರಾದರೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿರೋಧವಾಗಿ

ಹೇಳಿದರೆ, ಬರೆದರೆ, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತಾವು ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರುವುದಾದರೆ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಳಂಕವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಒಂದು ಕರಾಳ ಶಾಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲೇ ನಶ್ತು ಬದುಕಿರತಕ್ಕ ನಾಟಕ ಕಲೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಉಗ್ರವಾದ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ನಶೆ ಬಡಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಕತ್ತು ಹಿಸುಕಿಕೊಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾಟಕ ಆಡುವವರೂ ಇದರ ಮರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕವಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯವನ್ನು, ಅಘಾತವನ್ನು, ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವಾಮಿ.

ಇನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವನ್ನು ಓದಿದರು : ನಾಟಕವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಆಡಬೇಕು, ಎಂಥ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆಡಬೇಕು, ಎಂಥ ನಾಟಕವನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಬೇಕು, ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಸಿನಿಮಾ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವಸೂದೆಯನ್ನು ನಾವು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹದ್ದುಮೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಕಾಣಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಬೋರಿಸ್ ಪಾಸ್ಟರನಾಕ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರು ; ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಇಬಸನ್, ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಷಾರಂತಹ ನಾಟಕಕಾರರನ್ನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಸೀಜರ್ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನೆಂಬ ನಾಟಕಕಾರನಿದ್ದ, ಠಾಗೋರ್ ಎಂಬ ನಾಟಕಕಾರರಿದ್ದರು. ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಕೂಡ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಬರತಕ ಅಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ದಂಗೆಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಜನರಿಗೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಏಳುವುದಕೂ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಬದುಕಿ ಬಾಳಲಾರದು. ಇವತ್ತು ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ : ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿ, ಎಲ್ಲೂ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ನಡೆಯಲಾರದೆ ಅವುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತ್ಯಕ್ಕೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹರಣಕ್ಕೆ ಇದು ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರ ಮೂಲಭೂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕ್ಲಾಜುಗಳು, ಪ್ರಕರಣಗಳು ಏನಿವೆಯೋ ಅವೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ, ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸೃಷ್ಟ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಧಕ್ಕೆ ತರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ವಾಪಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದರ ವಿರೋಧವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಜನತಾ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು ಪ್ರಕಟಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶ: ಯಾವ ಕಲಾವಿದನೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಗೌರವವನ್ನು ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತಳೆದಿರತಕ್ಕ ನಾಗರಿಕನೇ ಆಗಲಿ ಸಹಿಸಲಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಸಿರಾ) —ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಶಾಸನವಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಕಡತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕಾರ, ಕಲಾವಿದ, ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ 14 ವಿಧಿಗಳ ಮಸೂದೆ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಉದಯವಾಯಿತು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರುಣೋದಯವಾಯಿತು. ಈ ಎರಡೂ ಆದಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾಡುವುದು ಏನು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬೃಹದಾಕಾರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ,

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ)

ನಾಟಕ ಕಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇದರ ಕೊಲೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಬಹಿರಂಗ ಭಾಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದರ ಮುಖಾಂತರ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದರ ಮುಖಾಂತರ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾಟಕವನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಎಲ್ಲ ನಿರೂಪಣೆ ಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ? ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡತಕ್ಕ, ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವಕ್ತಿಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ನಾಟಕ ಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಾವು ಎರಡನೆ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ದ್ದೀರಿ. ನಾನು ತಮಗಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ತಾವು ಏನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತ. ಇರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನು ಒಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಈ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಳ್ಳೆ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮೇಲೆ ಪದಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದರಲ್ಲ, ಆ ದಿನ ಅದೇ ಸರ್ಕಾರ ಅವರು ಕಥೆ, ಹರಿಕಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಿದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸಭೆ ಸೇರಿದರೆ ದಂಗುರ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಪಟೇಲ, ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಸಾರಿಸಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀವು ಅದನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮನ್ನು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಳಿ, ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಆಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯ ಬೇಡವೆಂದು ಹೋದ ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಕೀರಿಟ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವ ಬಿಳಿ ಜೋಪಿಯ ಜನ.....

Mr. SPEAKER.—Let him deal with the Bill.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I am dealing with the Bill.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member comes to the Bill, I will permit discussion, otherwise, I will not.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯಮಾಡಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ.....

Mr. SPEAKER.—If he refers to all that, what is the point ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕಿರೀಟಪತಿಗಳ ರಾಜ್ಯವಿದು ನಮ್ಮೀ ಭಾರತ ಎಂದು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಿರೀಟ ಪತಿಗಳು ಮಾತನಾಡದೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಾಟಕ ಆಡುತ್ತೇವೆ, ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೂ ಅವರ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಾಪುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಶ್ಲೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ದರೆ, ಜನಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅಂಥದ್ದರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಅಶ್ಲೀಲ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ, ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕರಾಳ ಶಾಸನಮಾಡಿ ಅಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಭಾರತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂಥ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಂಗಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾವಣಾಸುರ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದನು ಎಂದು ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇವೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಚಿತ್ರ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಟಕವಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಮಾಯಣ ಓದಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ನಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಮಾಯಣದ ರಾಮ ಸೀತೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ರಾಮನಿಗೆ ಅಪಮಾನವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಟಕ ಆಡಿದರೆ ಅಂಥ ನಾಟಕ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಮಾಯಣ ನಾಟಕವಾಡಲು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರಲು ರಾಯಖ್ ಆಗಿದ್ದೇವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾ ಭಾರತ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಭೀಮ ಕೀಚಕನ ವಧೆ ಮಾಡಿದ ಎಂದು

ಕಥೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ನಾಟಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥ ನಾಟಕ ಆಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಾತನಾಡಿ "ಲಂಚಾವತಾರ" ಮತ್ತು "ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ" ಎಂಬ ನಾಟಕಗಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದು ಎನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಲಂಚಾವತಾರ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಸೇಲ್ಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಲಂಚಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅದು ದೂರವಾದುದು ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವಾದುದು ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವದೇ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಾರ್ಹವಾದ್ದು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ನಾಟಕ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಕ್ರೂರವಾದ ಶಾಸನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಟಕಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ! ಒಂದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ, ಲಂಚಾವತಾರ ಈ ಎರಡೂ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದ ಜನ ನಾಟಕ ನೋಡಿ ನಕ್ಕು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಕಲೆಯೇ ಅಲ್ಲ. ಕಲೆಗೂ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರವಿದೆ. ಇವು ನಾಟಕಗಳೇ ಅಲ್ಲ. ಲಘು ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ಜನರನ್ನು ನಗಿಸಿ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಕಲೆಯಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ನಾಟಕ ಕಲೆ ಎಂಥದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಾಚಾರ್ಯರವರು, ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ನಮಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ನಾಟಕ ಕಲೆಯ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರು. ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅಂಥ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಚಾವತಾರ, ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿ ನಾಟಕಗಳ ನಲುವಾಗಿ ಈ ಕಾನೂನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು ಇಂಥ ನಾಟಕ ಆಡಬೇಕು ಇಂಥ ನಾಟಕ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ರವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ನಾಟಕ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಗೌರವಸ್ಥರು ನೋಡುವುದಾಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಲಂಗಾಯುತ ರಲ್ಲಿಯೇ ತಿಕ್ಕಾಟ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಗುಲ್ಲು ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಗದಾಪ್ರಹಾರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾಟಕ ಕಲೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು: ಈಗ ಈ ನಾಟಕಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕ ಬರೆಯುವವರ ಮೇಲೂ ಹಿಡಿತ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡದೆ, ಒಂದು ಸೆನ್ಸಾರ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಮಾಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ನಾಟಕ ಆಡಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಬೋರ್ಡು 500 ಅಥವಾ 1000 ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಅಂಥ ನಾಟಕ ಆಡಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಡಿ.ಸಿ. ಕಡೆ ಆಗಲಿ, ಸರಕಾರದ ಕಡೆ ಆಗಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಬೋರ್ಡು ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಈ ಮಸೂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಆರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಆಕಾಶವೇನೂ ಕೆಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸಚಿವರು ಇದನ್ನು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಪಾರ್ಟಿಮ್ಯಾಂಡೇಟ್ ಇದೆ, ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎಂದು ಈಗಲೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ನಾಟಕಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ, ಪ್ರಕಾಶಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗಿದೆ, ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

Sri G. V. GOWDA. (Palya)-It is very unfortunate that this Bill seeks to transgress art. 19 (1) thereby violating in my opinion fundamental right guaranteed under art. 19 (1). I fail to understand the special circumstances that warranted Government to bring such a Bill for consideration. The only possible explanation that might be given is that the Dramatic Performances Act of .876 is in force in certain areas and with a view to securing uniformity this Bill is brought forward. I also went through Act XIX of 1876. It contains only three clauses. "Whenever the State Government is of opinion that any play, drama or performance about to be performed in public is of a scandalous or defamatory nature or is likely to cause feelings of disaffection of Government established be law or is likely to curb the persons present in the performance" these are three grounds mentioned in Act XIX of 1876. If you look at the definitions given to 'Objectionable perfomance', I fail to understand whether it is replacing Act XIX of 1876 or something more. I concede that the fundamental rights guaranteed are not absolute. As you have been pleased to express yesterday, they are subjected to reasonable restrictions that could be imposed by any law by the State. Reasonable restriction in my opinion, has not been defined anywhere in the Constitution. There are several decisions which hold that reasonable restriction means that restriction which ought to be imposed must not be excessive or arbitrary. If you look at the definitions and if you try to adopt them in any enactment, in my opinion they are not only excessive but arbitrary. If you could see art. 19 (1) on which grounds reasonable restrictions could be imposed, there are several grounds—security of State, friendly relations, public order, decency or morality, contempt of court, defamation—these are the 7 grounds on which reasonable restriction could be imposed by the enactment of certain law in the State. If you could see the defintions under clause 2, of the Bill, all these definitions under 'objectionable performance' are more or less covered by some enactments either in the Indian Penal Code or the Police Act or the Cr. P. C. or some other Act for the time being in force. You have also been pleased to say yesterday about clause 7, that where no order is taken there is no bar for Government to take action under the existing enactments. That means to say, in the absence of enactments in the proposed legislation, there is sufficient provision for Government to take action if anybody indulges in giving these objectionable performances. There are already enactments existing; there are already provisions and that is clear by clause 11. Such being the case, what is the thing that prompted Government to come with this Bill? This Government could have taken shelter under the existing provisions. Even the definitions that have been given under clause 2 are covered under sec. 124 A of the I. P. C., 131, 294, 295A and 296. So far as sec. 124A is concerned 'incite any person to resort to violence, undermine the Government...' this has already been held as *ultra vires*. The Allahabad High Court has held that sec. 124A, I. P. C. is *ultra vires* of art. 19 of the

constitution both because it is not in the interests of public order and also, the restrictions imposed are not reasonable restrictions. When a provision contained in the Indian Penal Code has been held to be *ultra vires*, would a definition similar to it be sustainable? It could not be for the simple reason that the limitations which are sought to be imposed are excessive and arbitrary and do not stand the constitutional validity so far as art. 19 (1) is concerned. None of the definitions contained in clause 2 conforms to the grounds mentioned in the Constitution. Such being the case, I maintain that the restrictions sought to be imposed are neither reasonable, nor they could be in conformity with what is mentioned in article, 19 (1) and especially Article 19 (1) (a) and (2) and such being the case, I do not see that it could stand the test of the constitutional validity.

Let me comment on clause 4. Clause 4 is more mischievous than clause 3. Clause 4 comes into operation when a performance is held objectionable and still is likely to lead to a breach of peace.

> "The Deputy Commissioner may, if he is of opinion that any play, pantomime or other drama performed or about to be performed, being of the nature specified in section 2, is likely to lead to a breach of the peace, by order stating the grounds for such opinion, prohibit its performance."

The Allahabad High Court says in its decision that imposition of restriction or breach of peace or breach of public safety is not reasonable so as to affect article 19 (1). Therefore, I submit that the grounds mentioned in the Constitution are not attracted by the definitions that have been mentioned under clause 2 and therefore, I maintain that this will not sustain especially when this Act XIX of 1876 has been held to be *ultra vires* by two of the premier High Courts—Punjab as well as U. P. I do not think we could see if there is something *intra vires* so far as Mysore is concerned. Very many High Court decisions go to show that even in the event of breach of peace, even assuming that there is breach, imposing restrictions so as to prohibit the performance as such is an unreasonable restriction or excessive or arbitrary restriction that is sought to be imposed, there by offending article. 19 (1) In those days the British Government was interested to curb down any political movement. With that purpose they enacted clause 3 as contained in Act XIX of 1876. Is such a purpose existing now? Act. 14 also is sought to be contravened. Supposing a person speaks on a platform, you canont do anything. Supposing a man speaks on a stage; then you seek to impose such restriction. Would it not violate art. 14? It is not only unreasonable but also violative of article 14 and 13 (2). I also oppose the idea of referring this Bill to a Joint Select Committee for the reason that we would have committed ourselves to the principle if we agree to this being referred to a Joint Select Committee.

The very principle under which this legislation is brought is repressive and it is repugnant to the very article of the Constitution which provides fundamental rights. Therefore, it need not be referred

(SRI G. V. GOWDA)

to a Select Committee; on the other hand, the Bill should be withdrawn, and nothing more could be done except withdrawing the Bill.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಪುಟ 5, ಕ್ಲಾಜು 9 ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"Power to call for copy of purport of drama, etc."

ರಂಗಭೂಮಿ ಎಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಂಗಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ನಟ-ನಟಿಯರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ "ಅವರವರ ಬುದ್ಧಿ ಅವರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ" ಅವರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಒಂದು ದಿನ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಾಟಕ ಜನ ಜೀವನದ ಮುಖಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕಾಲ ಪ್ರವಾಹ ಹೇಗೆ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದೆ ಬರ್‌ನಾರ್ಡ್ ಷಾ ಅವರು simpson ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು: ಅಕೆಗೆ ಮೂರು ಜನ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅನುಭವ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಈತನೊಂದಿಗೂ ಆಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಅಶ್ಲೀಲ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ನಮ್ಮನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೆಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಬರ್ನಾಡ್ ಷಾ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಈ ದಿವಸ ಆ ಚಿಂದೋಡಿ ವೀರಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪ್ರತಿಮವಾದಂಥ ಪ್ರತಿಭೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾಟಕದಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುವುದು ಗುರುತಾದ ಕಾರ್ಯ. ಆದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಡುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಸಕ್ಕ ಮಾರ್ಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕೈಲಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ:

"...the result of a traditional society and a static economy in the past petrified to some extent by colonial rule. But these essential features though apparently associated with the traditional structure of society are in no sense an integral part of it. They are, in fact, a set of moral and ethical values which have governed Indian life for ages past, even though people may not have lived upto them. These values are a part of India's thinking as, more and more, that thinking is directed to the impact of the scientific and technological civilisation of the modern world. To some extent the problem of India is now to bring about a synthesis between these two."

ಇದನ್ನು ಈಗ ಅನುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸನಾತನಕಾರ್ಯ, ಆದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಳರಸರ ಬಾಲಬಡುಕರು ಇವಳುಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಬೆಂದು ನೊಂದ ಜನರ ಹರಪೆಯನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ದಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಅಸಾಧ್ಯ ಧೈರ್ಯ, ಹಿರಿಮೆ, ಋಷಿಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾನನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಾಣ ಪಚನದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗ ನಾಟಕ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೇಶದದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ತರಹ ಆಗಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನತತ ಹೋರಾಟದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆಂದರೆ:

"That which is easily gained is easily lost".

ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಗೇ ಕೈಬಿಡುವುದೊಳ್ಳೆಯದು.

†Sri D. PARAMESWARAPPA (Honnali).—Mr. Speaker, Sir, before making my observations on this Bill, I would like to draw the attention of the Hon'ble Minister to the views of eminent authors, writers and literary people, expressed at public meetings during the course of this week. He must not the views expressed by these people in respect of this Bill at the various meetings held at Bangalore recently. Yesterday, the Hon'ble Minister for Home, while moving this Bill, said that it was a simple and innocent measure. In my opinion, the Minister has failed to understand the mischievous tendency of this measure. Many speakers have already pointed out as to how the principles underlying this Bill affects article 19 of the Constitution. Sir, when any restriction is placed, it must be a reasonable one and it should not be excessive and unscrupulous. The point for consideration is whether, even according to the Minister, the restrictions imposed in this Bill are resonable or not. In my opinion, this Legislature is not a competent body to pronounce on the issue. It is only a competent court of law which can sit in judgement on that point.

In bringing a Draconian law like this, the Minister should have justified it by proving its necessity in the existing circumstances. I fail to understand the Minister's argument in respect of the need for this Bill, which I believe offends Article 19. In clause 2, what constitutes objectionable performances have been detailed. Under sub-clause 1 dramas which tend to undo the existence of the State established by law constitute an objectionable performance. I would submit that there is a similar provision in the Indian Penal Code and if that be so, this law is redundant since the general law of the land will take care of such situations. The hon'ble Minister would do well to withdraw this bill.

According to this Bill the D. C. is invested with the power of permitting or prohibiting dramas. If all our D. Cs. are scrupulous gentlemen all will go well with this law but it must be admitted that there are unscrupulous men among them and if that be so the law will be misused and that would create hardship to the dramatic troupe and literary writers. Drama and literature go side-by-side because the success of a drama depends upon the skill of the writer of the Drama. I am afraid that if this Bill becomes law, it would be detrimental to writers and the dramatists.

Mr. SPEAKER.—I will extend the time for the discussion of this Bill by twenty minutes more.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—Sir, the words 'objectionable' and 'obscene' are relative terms. What may be objectionable in my opinion may not be so in the opinion of my friends. I would quote an instance as a proof in point. You are aware that in Westeren films, nude pictures are exhibited. Some of them are shown in India also and I do not know if the Minister had an occasion to see them.

Mr. SPEAKER.—Let him not ask for confidential information.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—In this connection, I recollect an interesting incident that took place while I was studying for B. L. in Bombay. One day one Budhist monk came to Mysore and he was without any clothes on him. He was a Digambara and his followers prostrated before him in great reverence. I do not know if anything exhibited in dramas can be more obscene and if that be so, how are we going to find out whether a particular portion of a drama is obscene or not.

If the Minister would press this Bill, in spite of the virulent opposition to it and if he intends to give encouragement to dramas and literature, I would suggest one modification, that is, that no dramatic performance should be prohibited, temporarily or permanently, unless the performance is declared by a competent court of law or by a Board of Censors that it is objectionable. Such a modification would meet the requirements of Article 19 and also the wishes of the people. With these words, I would say that this Bill is not even worthy of being referred to a Select Committee.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—Sir, with great humility I submit that the hon'ble Members were kind enough to enlighten the House with arguments on the several issues arising out of this Bill. Arguments have been advanced on the necessity of this Bill, its propriety and legality. Most of us are conscious about these arguments and it is my duty to speak on these points.

In regard to the necessity for this Bill, I have submitted when moving for its consideration that the Government have keenly felt the need for a legislation of this kind.

The reasons assigned are to control the dramatic performances in the State and at the same time to have an uniformity of law. The background also I gave to the House. As far back as 1876, the Central Act was passed controlling the dramas and dramatic performances throughout British India. That Act become *ultra vires* after the introduction of the Constitution as per the Judgment of three High Courts. Firstly, the Madras High Court decided that this Act was *ultra vires* so far as section 6 was concerned. Secondly, in 1956, the Allahabad High Court followed suit. The Lordships were pleased to observe in the Allahabad judgment, so far as the substantive piece of the law is concerned, it is not *ultra vires*. To achieve those substantive provisions, the Act had not provided the procedural method, they were found to be arbitrary and they offended he provisions of the Constitution—article 19. Their Lordships categorically observed that this Act become *ultra vires* on occount of the procedural de fficiency. Following this decision, the Punjab High Court, in 1958, held that section 3 was *ultra vires*, on account of the facts of that case. Later, recently in 1961, the Punjab High Court again reviewed the entire situation, so far as this law is concerned, reiterating the decision of the Allahabad High Court given in 1956.

3-00 P.M.

While considering these provisions, we are to consider whether the present Bill, as it is brought before the House, is in order with regard to its propriety. Whether the present Bill is a necessity is the point. Sir, so far as the old Hyderabad area is concerned, the dramatic performances and the Houses meant for staging dramas were controlled under the Land Revenue Code. So far as the Bombay area is concerned, that part was governed by the British administration and the Act of 1876 was governing those areas. In addition to that, provisions also had been made for regulating these dramas and dramatic performances under the Police regulations. Coming to the Coorg area, the same thing was there. So far as old Mysore are is concerned; these dramatic performances were controlled, not the dramas but the dramatic performances, under the Police regulations and also Public Resorts Act. So far as the Madras area is concerned, excluding Bellary, because it was merged in old Mysore in 1953, the Madras High Court held in 1954 that the Central Act was *ultra vires* and as such they framed the Bill and got it through. As the subject is the concern of the State in the list Serial No. 33, the State Legislature is empowered to pass such an Act. Accordingly, the Madras High Court passed the law in 1954. So, my humble submission to this House is, when we have constituted ourselves into a State, when we are consolidating the laws prevailing in all the five parts of the State, when this piece of legislation is already governing certain parts of the State, in view of the Repeal recently made by the Parliament so far as the 1876 Act is concerned in these areas, and also in view of the judgment delivered by the three High Courts, it is up to us to feel the necessity of it. Who has to feel that necessity ? It should be felt by the Executive. The circumstances are : there should be something to govern the dramatic performances. Secondly, the Central Parliament in the year 1962, repealed the Central Act of 1876 so far as the areas governed by the Centre are concerned, and there they have introduced recently the Madras provisions or provisions similar to those contained in the Madras Act of 1954. Yesterday, it was reported in the Press that the Lok Sabha also gave its assent. Under these circumstances, I feel that there is a necessity. My friends may differ from me, but however, it is an absolute necessity to have a uniformity of law which is said to govern the dramatic performances. My friends were arrogating to themselves so far as development of drama or dramatic art as such was concerned. My humble submission to them is that this is not fair on their part. I suggest that dramas must grow, literature must grow, the Government must help, people must be encouraged, but at the same time, they should grow in a dignified and healthy manner and as such the growth of mushroom dramas, mushroom art, shall have to be curtailed and shall have to be regulated. With that end in view, this piece of legislation has been introduced in this House.

Sri S. M. KRISHNA.—Under what clause mushroom growth comes in here in this Bill ?

Sri R. M. PATIL.—The point is this. What is a mushroom which comes under the purview of the definition clause 2? The definitions are mentioned therein.

Sir, so far as its propriety is concerned, again I am adverting back to the 1956 ruling of the Allahabad High Court. Their Lordships, just as I have submitted, held that the substantive provisions so far as preventive measure is concerned, so far as prohibition is concerned, are valid. While holding so, they observed that the procedure is not properly adumbrated in those provisions. As such, these substantive provisions controlling and governing, the preventing and prohibition of such performances were found to be *ultra vires*. And when it has been said so, it is our duty to see that the proper procedure in order to implement the objective, in order to see that these provisions are implemented effectively without being hit by article 19, is laid down and this has been provided in the present law brought up before the House.

For Example, I may state Sir, clause 3 is a preventive measure. Before an order is passed under clause 3, a procedure is to be followed under clause 2, 3 and 4 and so far as clause 5 is concerned, it has to be notified. Such being the case, it is ensured that an opportunity has been given to the aggrieved party before the order is passed and as such natural justice has been followed. Therefore, it is not illegal nor *ultra vires* of the constitution nor offending any sense of justice.

Secondly, after the order is passed, that is not the final order of the District Magistrate. The order has to be scrutinised by certain competent authority which has been provided in this Bill. That is the High Court. So, Sir, by way of procedure, everything is contemplated and provided. Mr. Krishna has said that clause four is very mischievous. Well Sir, it is mischievous for those which come under the mischief of that clause and so far as clause 4 is concerned, it is a matter of serious consideration. It is serious, it is serious because it requires immediate judgment. We cannot wait for all the procedure that is adumbrated in clause 3 being gone through. It requires prompt action. For prompt action, clause 4 is provided. Written words are to reach people and they take longer time to reach. So the effect of it will not be so much. But words spoken on the stage catch immediately the imagination and provoke the people. So, the person who is said to be the authority on the spot, he has to take a decision immediatily and prevent such a happening. That is provided in clause 4, but at the same t i m e, he is not allowed to do as he likes. When a prohibitory order is passed, the person w h o is aggrieved by the prohibitory order, brings an application and files that saying that this order has to be reviewed. And the Magistrate has to review that order. Therefore, an opportunity has been given to him in order to see that the procedure should be as expeditious as possible and justice also is made as early as possible and against this order also, there is provision made for appeal and that

appeal also comes to the High Court. This is the sum and substance of the entire Bill which is brought up for consideration.

So far as the legality is concerned, I make myself clear that the drafters of this Bill have taken sufficient care to provide a machinery to implement the objectives of the Bill, the substantive provisions of the Act by providing the procedure and method. When these methods are provided, these come within the purview of restriction. When restrictions are placed, so far as substantive provisions are concerned, these restrictions as contemplated by the Constitution, must be reasonable restrictions. If the restrictions are reasonable, they shall have to be safeguarded and they will not come within the purview of the mischief of article 19 (2).

That is why we are making it definite. When an offence is committed, this offences comes under the ingredients of the provisions and those ingredients are known as mischievous. The mischief is already there. The only thing is that mischief should not be committed by those who want to be caught by that mischief.

I submit that I have answered every point and I am grateful to the Members for having been liberal enough in commending this Bill for the acceptance of the House.

Well Sir, I have said enough and I request the Hon'ble Speaker to put it to the House.

Mr. SPEAKER.—I will put the amendment. The mover of the amendment Sri Sivappa is not here.

Sri S. M. KRISHNA.—I am also associated with that amendment.

Mr. SPEAKER.—Association does not give the same right as the mover has. I will put it to the vote of the House. The question is.·

"That this Bill be circulated for the purpose of eliciting public opinion and brought before the House on or before the 10th October 1963."

I think 'Noes' have it.

Sri K. LAKKAPPA.—I press for a division, Sir.

Mr. SPEAKER.—The question is.·

"That this Bill be circulated for the purpose of eliciting public opinion and brought before the House on or before the 10th October 1963."

Division:

Ayes: 30

Noes: 77

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Next, Sri Sunthankar's amendment.

The question is,

"That the Bill be circulated for the purpose of eliciting public opinion there on and brought before the House within a period of one year from this date."

The amendment was negatived

Mr. SPEAKER.—Sri Krishna Shetty's amendment. Is the Hon'ble Member pressing it?

Sri A. KRISHNA SHETTY.—I want to know whether there is change of heart.

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the Bill be circulated for the purpose of eliciting public opinion thereon and brought before the House within a period of six months from this date."

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—I will now put the main motion. The question is :

"That the Mysore Dramatic Performances Bill, 1963, be taken into consideration."

The motion was adopted.

Motion to refer to a Joint Select Committee.

Sri R. M. PATIL (Minister for Home).—I beg to move :

"That the Mysore Dramatic Performances Bill, 1963, be referred to a Joint Select Committee consisting of a total number of 20 members, 15 from the Legislative Assembly and 5 from the Legislative Council and that the concurrence of the Legislative Council be obtained therefor and that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee :

Sriyuts :

R. Peeranna
B. R. Sunthankar
G. Rame Gowda
Angadi Channabasappa
K. P. Revanasiddappa
M. N. Krishna Singh
T. Madaiah Gowda
A. G. Bandi Gowda
R. M. Desai
J. L. Kabadi
A. J. Dodmeti
Smt. Ratnamma Madhava Rao
Ganji Veerappa
C. S. Hulkoti
A. P. Appanna

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the Mysore Dramatic Performances Bill, 1963, be referred to a Joint Select Committee consisting of a total number

of 20 members, 15 from the Legislative Assembly and 5 from the Legislative Council and that the concurrence of the Legislative Council be obtained there for and that the following members of this House shall be members of the Joint Select Committee:

Sriyuts:

R. Peeranna	A. G. Bandigowda
B. R. Sunthankar	R. M. Desai
G. Rame Gowda	J. L. Kabadi
Angadi Channabasappa	A. J. Dodmeti
K. P. Revanasiddappa	Smt. Rathnamma Madhava Rao
M. N. Krishna Singh	Ganji Veerappa
T. Madiah Gowda	C. S. Hulkoti
	A. P. Appanna

The motion was adopted.

Under sub-rule (2) of Rule 240 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly, I nominate the Minister in-charge of the department to which the Bill relates, namely, the Minister for Home and the Minister for Law as members of the Joint Select Committee.

MYSORE SALES TAX (AMENDMENT) BILL, 1963.

Motion to consider.

Sri B. D. JATTI (Minister for Finance).—Sir, I move:

"That the Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1963, be taken into consideration."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That the Mysore Sales Tax (Amendment) Bill, 1963, be taken into consideration."

Sri B. D. JATTI.—The Select Committee some time back while considering the provisions of the Second Amendment Bill, 1962 thought about enhancing the rate of tax on certain goods. At that time after sufficient deliberation, they suggested that Government should think of enhancing the rate of tax on certain goods. In the Finance Ministers' Conference held at Delhi some time back, this proposal was considered. At that time it was unanimlously suggested in that Conference that a tax should be raised on luxury goods from 7 per cent to 10 per cent. A suggestion also was made in the budget speech of 1963-64 for enhancing the rate of tax on luxury goods. So in view of the opinion expressed at these three places, a proposal has been made in the form of amendments in the present Bill for enhancing the rate of tax on certain goods. There is a proposal to levy tax on foodgrains under Secion 5 (1) of the Act in